

Abraham

Guds løfte: 1. Mosebok 12 og 15

Abraham og Isak: 1. Mosebok 21 og 22

Rebekka: 1. Mosebok 24

Tidslinjen er 53 gjenfortalte fortellinger fra Bibelen og viser rekkefølgen i Det gamle og Det nye testamentet. Alle fortellingene er oversatt til bokmål, nynorsk, lulesamisk og nordsamisk, og de har illustrasjoner og lydfiler som er åpent tilgjengelig.

Tidslinjen i skolen er en del av Bibelselskapets digitale læringsressurs med undervisningsopplegg tilpasset læreplanverket for grunnskolen. Opplegget har kompetansemål knyttet i hovedsak til fagene KRLE og norsk, men dekker også mål i andre fag der det er bemerket. Bibelfortellingene blir satt inn i en historisk kontekst og brukes som utgangspunkt for å belyse aktuelle temaer. Det er foreslått aktiviteter til hvert opplegg for hvert trinn som kan stimulere til samtale og refleksjon.

MÅLGRUPPE: 8.–10. trinn

TEMA: Muntlig fortelling: Abraham

TILKNYTTETE KOMPETANSEMÅL I: KRLE, norsk

LÆRINGSUTBYTTE FOR ELEVENE:

Undervisningsopplegget gir elevene kjennskap til fortellingen om Abraham fra Det gamle testamentet i Bibelen. Opplegget setter fortellingen inn i en historisk kontekst, med referanse til aktuell tematikk. Elevene øver seg i samarbeid og muntlige ferdigheter, som å kunne lytte til, fortelle om, presentere og samtale om faglige emner. Metodikken øver elevene i å fortelle selv og presentere arbeidet i en visning.

UTSTYR OG FORBEREDELSE:

- Del fortellingene i passe lengder tilpasset antall elever i klassen. Sett hvert utdrag på eget ark sammen med introduksjonen og bildet som hører til fortellingen (vedlegg 1). Nummerer utdragene i rekkefølge.
- Print ut fortellerark som skal deles ut til elevene (vedlegg 2).
- Fortellingen om Abraham og Isak er en vanskelig fortelling, for den handler om en far som nesten ofrer sin egen sønn. Det er derfor viktig å lese eller høre denne i sammenheng med fortellingene før og etter. Legg gjerne opp til samtale som foreslått etter fortellingene.

UNDERVISNINGSFORLØP STEG FOR STEG:

I dette undervisningsopplegget instruerer lærer klassen gjennom et muntlig fortellerforløp som leder frem til en visning. I muntlig fortelling skal ikke historien leses opp, men bearbeides og formes til elevenes egne fortellinger. Elevene får mulighet til å utforske og formidle teksten på sin egen måte.

Historien om Abraham består her av tre fortellinger som deles opp til riktig antall elever i klassen.

1. Utdeling av fortelling

Del ut et utdrag fra fortellingene til hver elev. Elevene skal finne sammen i grupper med samme bilde.

Nå er elevene samlet i tre grupper, og hver gruppe har en fortelling sammen. Utdragene må være nummerert i rekkefølge.

2. Les eller lytt til fortellingene om Abraham i Tidslinjen

Hver gruppe leser eller lytter til deres fortelling sammen.

- 1) Guds løfte: <https://bibel.no/tidslinjen/abraham-lofte>
- 2) Abraham og Isak: <https://bibel.no/tidslinjen/abraham-prove>
- 3) Rebekka: <https://bibel.no/tidslinjen/rebekka>

3. Vanskelige ord

Samtal i fellesskap om det er ord i teksten som kan være vanskelige å forstå. For eksempel: velsigne, alter, arve, tallrik, ofre, kratt

4. Historisk plassering og inn i vår samtid

Fortellingene om Abraham, Sara, deres barn, svigerbarn og barnebarn tidfestes til mellom 1800 og 1700 før Kristus. På denne tiden var det eldre bronsealder i Norge. Bronsealderen regnes fra 1700–500 før Kristus.

Fortellingen om Abraham står sentralt i både jødedom, kristendom og islam. Abraham regnes som stamfar for alle de tre religionene. Derfor kalles både kristne, jøder og muslimer for *Abrahams barn*. Jøder og muslimer regner ham som sin stamfar gjennom Isak og Ismael, mens kristne regner ham som sin åndelige stamfar fordi han var den første som fikk et løfte fra Gud, ifølge Bibelen.

I Norge er det over 200 personer som heter Abraham, og over 1100 som heter Ibrahim. Det er over 12 500 som heter Sara eller Sarah, og mer enn 4300 som heter Isak.

5. Øv inn fortellingen

- Elevene leser sitt utdrag av fortellingen to ganger inni seg.
- Samtal i gruppen:
 - Hva handler historien om?
 - Hva heter de som er med?
 - Hva gjør de?
- Del ut fortellerarket: (Vedlegg 2) Elevene jobber sammen i gruppen, men har hver sitt ark.

- Skriv tittel på fortellingen.
 - Skriv hvem som er med i fortellingen.
 - Velg tre viktige hendelser fra fortellingen, fra start til slutt, og skriv dem på arket i rekkefølge:
start – midten – slutt.
 - Finn ut hvor utdraget ditt er i fortellingen, på starten, midten eller slutt, og lag enkle tegninger av hva som skjer i din fortelling i ruten der den hører hjemme. Tegningene er kun ment som verktøy til eget bruk for å huske fortellingen, og trenger ikke å ta lang tid å lage.
- To og to går sammen. Elevene skal ved hjelp av fortellerarket fortelle sin del av historien høyt til læringspartner.
 - Elevene lukker øynene og skal se for seg sin del av fortellingen som en film i hodet, fra start til slutt. Lærer kan lede elevene gjennom filmen. Her det fint å koble på flere sanser.
 - Hvordan starter filmen?
 - Hvordan ser omgivelsene ut? (Eks: tid på døgnet, ute eller inne, naturen, hus, rom og personer).
 - Hvilke lyder kan høres?
 - Hvilke lukter er det der?
 - Hva skjer i filmen? (handlingen)
 - Hvordan slutter filmen?

En fortellers oppgave er å gi lytteren de indre bildene, slik fortelleren selv så for seg filmen av historien. Skal du fortelle om et hus, en vei eller en konge, så se for deg bildene av det du skal fortelle, slik at de som lytter også får bilder i hodet når du forteller.

- Bestem hvordan du vil starte og slutte fortellingen. Fortell din del høyt for deg selv noen ganger.
- Hver gruppe går sammen og forteller hele fortellingen til hverandre.

6. Visning

Klassen sitter i ring gruppevis, i rekkefølge etter fortellingene. En og en elev forteller etter tur sitt utdrag fra fortelling nr. 1 til 3 om Abraham.

Tips: Skap en ramme for visningen ved å spille musikk før fortellingen starter, mellom de tre fortellingene og til slutt.

Samtale etter visning:

- Var det noe spesielt elevene likte eller ikke likte ved fortellingene? Var det noe som var vanskelig å forstå?

Samtale om offer:

Å ofre til en gud eller annen overnaturlig makt er en skikk vi finner igjen i veldig mange kulturer. Målet med å ofre kunne være å øke gudenes makt og styrke eller å blidgjøre gudene. Som oftest var det dyr eller avlinger fra marken som ble ofret.

Fortellingen om Abraham og Isak viser at det er stor forskjell på Abrahams tid og vår tid. I vår del av verden er det ikke lenger vanlig å ofre noe fysisk til en gud.

Fortellingen handler om at Isak ble reddet og at Abraham ble lovet en stor slekt.

Bibelen tar klart og tydelig avstand fra menneskeofring (5. Mosebok 18,10).

7. Forslag til aktiviteter

- Kart: Slå opp kartet over Abrahams vandring bakerst i Bibelen. La elevene studere kartet og finne stedene de har hørt om i fortellingene. Søk på nettet hvor de ulike stedene lå.
- Bruk læreverket du har tilgjengelig i KRLE og sammenlign fortellingene om Abraham og tolkninger av dem i kristendom, jødedom og islam.
- I språkvelgeren oppe til høyre i *Tidslinjen* kan man velge mellom bokmål, nynorsk, nordsamisk og lulesamisk tekst. Sammenlign de ulike oversettelsene av fortellingen.
 - Forstår dere noen av ordene i oversettelsene som ikke er på deres talespråk?
 - Finner dere noen ord som ligner hverandre i alle oversettelsene?

KOMPETANSEMÅL:

KRLE

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- utforske og presentere sentrale trekk ved kristendom og andre religions- og livssynstradisjoner og deres utbredelse i dag
- bruke og drøfte fagbegreper om religioner og livssyn
- sammenligne ulike kilder til kunnskap om religioner og livssyn

NORSK

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne:

- sammenligne og tolke romaner, noveller, lyrikk og andre tekster ut fra historisk kontekst og egen samtid
- informere, fortelle, argumentere og reflektere i ulike muntlige og skriftlige sjangre og for ulike formål tilpasset mottaker og medium
- utforske språklig variasjon og mangfold i Norge og reflektere over holdninger til ulike språk og talespråkvarianter (Tilknyttet tverrfaglig tema *Folkehelse og livsmestring*)

Undervisningsforløp av Hilde Stavnem Børud

Tidslinjen i skolen er en del av Bibelselskapets digitale læringsressurs med undervisningsopplegg tilpasset læreplanverket for grunnskolen: <https://bibel.no/bibelen-i-skolen>

Vedlegg 1

Tekst og bilder hentet fra: <https://bibel.no/tidslinjen>

Fortelling 1

Guds løfter

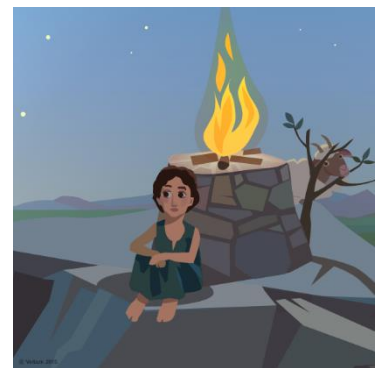
I de første 11 kapitlene av Bibelen hører vi om skapelsen, syndefallet, og konsekvensene av syndefallet. Menneskene lever borte fra Gud og bryr seg ikke om hans gode vilje. Nestekjærighet og gudsfrykt er ukjent. Når Gud kaller Abraham, skjer det noe nytt. Abraham blir stamfar til Guds folk, og historien om Guds plan for menneskene begynner.

Fortelling 2

Abraham og Isak

Abraham skulle til å ofre sin eneste sønn, som han hadde ventet så lenge på å få. Da grep Gud inn og sa stopp.

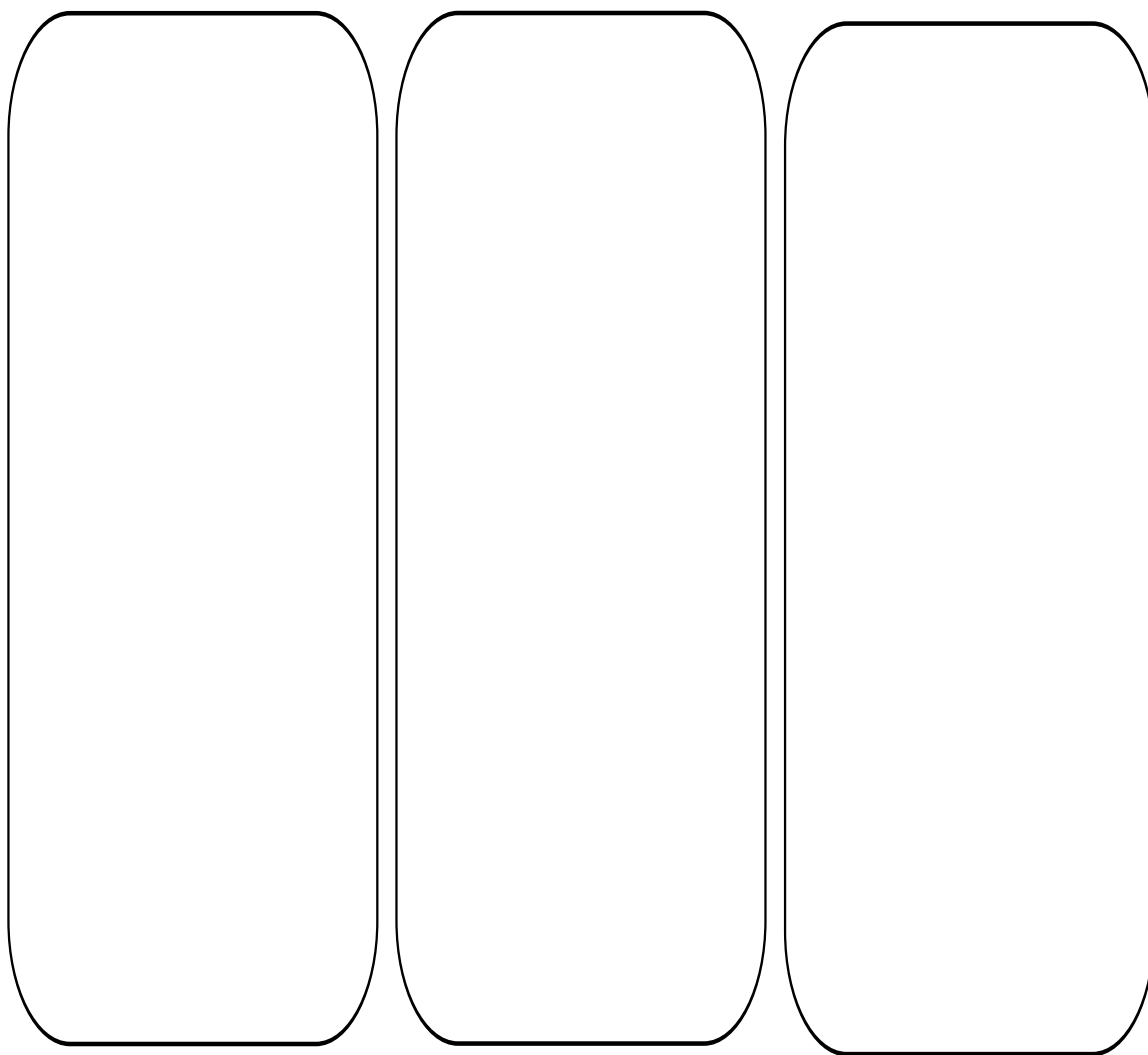
Fortelling 3

Rebekka

Abraham ville at Isak skulle få en god kone og sendte en tjener til sine slektninger for å lete. Der møtte tjeneren den vakre Rebekka. Med sine gode gjerninger viste Rebekka at hun var den som Gud hadde sett ut som kone til Isak.

Vedlegg 2

HVA SKJER:

HVEM ER MED:

FORTELLING: